

© JOGEMNEZ

WELKE AARDAPPELRASSEN ZIJN PLAAGGEVOELIG?

Om de gevoeligheid voor *Phytophthora infestans* in het blad te bepalen, vergeleek het CRA-W 21 rassen. Het ging om rassen met een groot areaal, maar ook variëteiten voor de biologische landbouw zoals Ditta, Agria, Bionica en Bionta. – Vincent César, CRA-W

Door de zachte en droge lente was er vroeg in het seizoen geen enkele kans op ontwikkeling van de aardappelziekte. Nadien bevorderde de zeer vochtige zomer het verschijnen en de zeer snelle ontwikkeling van de schimmel. De eerste plaagsymptomen werden opgetekend op 20 juli in infectierijen van het ras Bintje. De volgende dagen was de schimmel algemeen aanwezig in de gevoelige

resistente rassen, zoals Sarpo Mira en Bionica, nog groen loof en geen symptomen van de schimmel.

Proefopzet

De proef was aangelegd in Libramont op het perceel Ochamps. De bemesting en onkruidbestrijding gebeurde volgens de gangbare praktijk. Er werden 21 rassen getest op hun gevoeligheid voor bladaantasting. Deze werden geselecteerd op basis van hun al eerder vastgestelde resistentie of omdat ze veel geteeld worden of nieuw zijn. Bintje (2,4), Ditta (3,8), Markies (5,4) en Sarpo Mira (8,9) fungeerden als referentierassen. Tussen haakjes vind je hun score voor resistentie op een schaal van 1 tot 9 (9 = uitstekende resistentie). Deze proef was een at random blokkenproef met 4 herhalingen. Elk veldje was 2,7 m² groot en bestond uit 5 rijen met telkens 5 planten. Aan beide kanten van de veldjes werden infectierijen aangelegd met het ras Bintje. De infectie kwam op natuurlijke wijze in het perceel. Vanaf het verschijnen van de

eerste symptomen deed men 2 à 3 keer per week waarnemingen. De graad van de aantasting werd uitgedrukt in 'percentage aangetast blad' op een schaal die gebaseerd is op de schaal die voorgesteld wordt door het Europees netwerk Euca-blight. Uit deze waarnemingen werd de AUDPC-waarde (*Area Under the Disease Progress Curve*) berekend. Via extrapolatie van de resultaten van de referentierassen berekende men vervolgens een cijfer voor gevoeligheid.

Aardappelziekte

De eerste symptomen van de aardappelziekte werden op 20 juli waargenomen in de infectierijen Bintje. Dit is 3 weken vroeger dan in 2010 en één week later dan in 2009. Na 5 dagen waren de symptomen zichtbaar bij het ras Augusta, en 9 dagen later bij de meerderheid van de meest gevoelige rassen. Op 5 augustus, dus 2 weken na het verschijnen van de eerste symptomen, waren de meest resistente rassen nog steeds niet geïnfecteerd. Dit

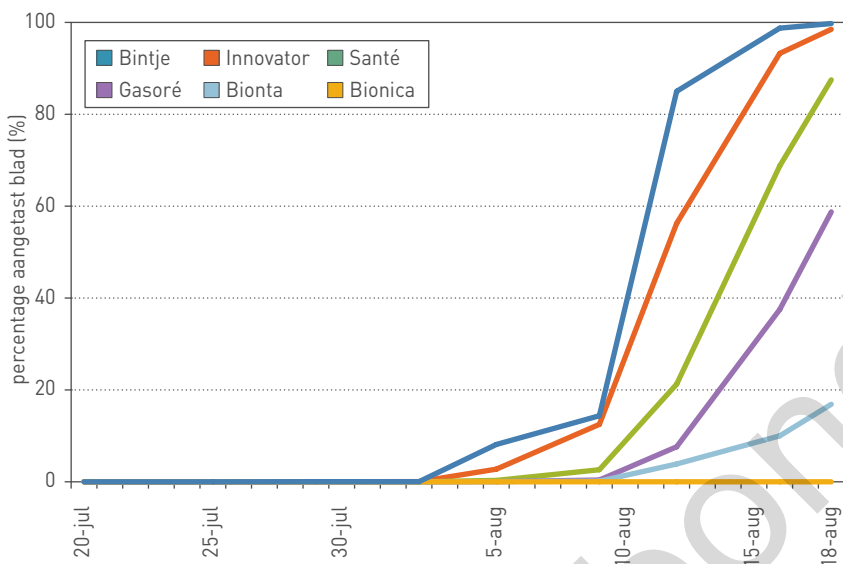
.....
Het gebruik van resistente rassen laat een besparing van een of meerdere behandelingen toe.
.....

rasen. De waarnemingen werden beëindigd op 18 augustus, toen het loof van de gevoelige rassen volledig vernietigd was. Op dat moment hadden de meest

was het geval voor Bionta, Bionica, Gasoré en Sarpo Mira. Tijdens de maand augustus waren de weersomstandigheden zeer gunstig voor de ontwikkeling van de plaag. Aangezien er geen fungiciden werden toegepast, waren de meest gevoelige rassen volledig vernietigd. Dit was het geval voor Bintje, Charlotte, Augusta, Lady Rosetta en Hunter. Op het einde van de waarnemingen hadden enkel de meest resistente rassen nog wat groen loof. Figuur 1 toont de dynamiek van de loofinfectie op verschillende gevoeligheidsklassen.

Resultaten

De rassen Lady Rosetta, Augusta, Fontane, Charlotte, Bintje en Lady Claire toonden een snelle voortgang van de loofinfectie vanaf het verschijnen van de eerste symptomen. Deze rassen worden dus aanzien als zeer gevoelig. Hunter, Ditta, Désirée, Innovator, Première, Nicola, Asterix en Challenger worden beschouwd als gevoelig. Op het einde van de waarnemingen was er nog weinig groen loof aanwezig. Anderzijds worden de rassen Agria, Santé, Markies en Gasoré gezien als gemiddeld resistent. Terwijl de infectie reeds duidelijk zichtbaar was op de gevoelige rassen bij het begin van de waarnemingen, bleven de infecties bij deze rassen eerder beperkt. Ten slotte toonden de rassen Bionta, Bionica en Sarpo Mira een hoog niveau van resistentie. Terwijl het loof van de gevoelige rassen bijna helemaal vernietigd was, had het ras Bionta slechts 10% aangetast blad. De 2

Figuur 1 Dynamiek van de loofinfectie op verschillende gevoeligheidsklassen 2011 – Bron: CRA-W

andere vertoonden nauwelijks of zelfs geen symptomen. Deze rassen worden dus als resistent beschouwd. De gevoeligheid van de verschillende rassen voor de aardappelziekte gedurende de voorbije 4 jaar wordt weergegeven in tabel 1. In het algemeen varieert de gevoeligheid voor de aardappelziekte in het loof weinig sinds 2008. Rassen zoals Charlotte, Bintje en Fontane zijn zeer gevoelig voor phytoththora. Bionica en Sarpo Mira zijn zeer resistent. Enkele rassen zoals Agria en Markies hadden de neiging om resistenter te zijn in 2011, terwijl het ras Gasoré de omgekeerde tendens vertoonde. Het verloor 2 punten in 3 jaar tijd.

Eens er bruine vlekken met aan de onderzijde van het blad grijs schimmelpluis verschijnen, kan men enkel nog curatief behandelen of, in extreme situaties, doodspuiten.

Tabel 1 Gevoeligheid voor Phytophthora infestans 2011 - Bron: CRA-W

Ras	2008	2009	2010	2011
Lady Rosetta	-	-	2,8	1,3
Augusta	-	-	-	1,5
Fontane	3,2	3,1	3,1	1,8
Charlotte	3,5	3,0	1,0	1,8
Bintje	3,2	2,8	2,5	2,3
Lady Claire	-	-	2,6	3,0
Hunter	-	-	-	3,5
Ditta	4,1	-	-	3,9
Désirée	4,5	-	-	4,0
Innovator	4,6	6,6	3,8	4,0
Première	3,2	-	-	4,3
Nicola	5,3	5,4	-	4,5
Asterix	-	3,7	-	4,5
Challenger	-	-	-	4,9
Agria	5,1	3,3	3,5	5,1
Santé	5,7	7,8	-	5,3
Markies	7,7	5,4	4,6	5,5
Gasoré	8,3	7,6	7,6	6,3
Bionta	-	-	-	8,2
Sarpo Mira	9,0	8,9	9,0	8,9
Bionica	-	8,9	9,0	9,0

Evaluatie is belangrijk instrument

De evaluatie van de gevoeligheid voor de aardappelziekte in het loof voor de belangrijkste rassen geteeld in België blijft een belangrijk instrument in de strijd tegen deze schimmel. Een goede kennis van de rassen laat toe om de strategie in de fungicidenbespuitingen te ondersteunen. De meest gevoelige rassen vereisen de grootste aandacht, want de aardappelziekte kan zich hier zeer snel ontwikkelen en leiden tot onhoudbare situaties. De resistente rassen daarentegen verdragen een vertraging voor de eerste plaagbespuitingen. Dat laat een besparing toe van een of meerdere behandelingen in het begin van het seizoen. ■